

Ο Γέρ. Αιμιλιανός, όπως εκφράστηκε μέσα από τα κείμενά του (Πρωτοπρεσβύτερος Χαρίλαος Ε. Παπαγεωργίου)

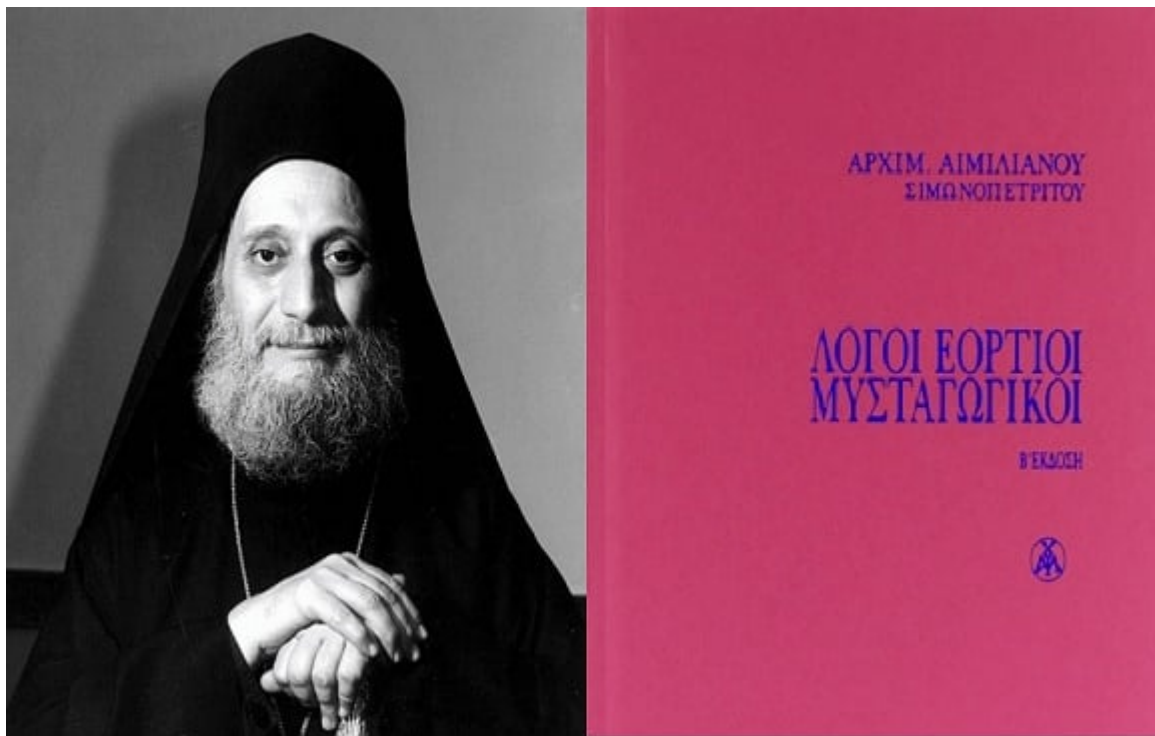
/ Άγιοι - Πατέρες - Γέροντες / Γέρ. Αιμιλιανός Σιμωνοπετρίτης

[Προηγούμενη δημοσίευση: <http://bitly.com/1i4oztm>]

Ε. Η γλώσσα και το ύφος των κειμένων. Η φωνή του Γέροντος

Διήκουσα αντίληψη των εκδοθεισών ομιλιών και κατηχήσεων του π. Αιμιλιανού ,είτε επισήμων είτε ανεπισήμων, είναι το κάλλος, η αποκάλυψη και η βίωση του μυστηρίου της μοναχικής πολιτείας[577]. Η έκδοση επτά τόμων με τις ομιλίες του αυτές πραγματοποιείται χωρίς να αλλοιωθούν γλωσσικά και υφολογικά, διασώζοντας τη ζωντάνια την αμεσότητα , την εκφραστικότητα , την απλότητα , στοιχεία που καθιστούν ευχερέστερη τη βίωση της μυστικής κοινωνίας του τριαδικού Θεού[578]. Ο καθηγητής Γλωσσολογίας του Πανεπιστημίου Αθηνών Γεώργιος Μπαμπινιώτης σε εισαγωγικό του σημείωμα για την επικείμενη πρώτη έκδοση κειμένων του Γέροντος σημειώνει ότι η παράθεση της διδασκαλίας του καταρχήν πρέπει να χαρακτηρίζεται από πιστότητα στη γλωσσική φυσιογνωμία και το γλωσσικό ήθος του π. Αιμιλιανού ώστε , ο γλωσσικός τύπος να υπηρετεί το γλωσσικό-θεολογικό περιεχόμενο. Εν προκειμένω ο Γέροντας αρύεται στοιχεία από τη γλωσσική διαχρονία και χρησιμοποιεί ένα σύνθετο γλωσσικό ιδίωμα, όπου συνυπάρχουν ισοβαρώς στοιχεία μιας λόγιας και μιας καθημερινής γλώσσας , που αποδεικνύουν τη γλωσσική και γνωστική επάρκεια, το υψηλό επίπεδο των εκφραζομένων.

Συνεχίζοντας, ο καθηγητής Μπαμπινιώτης αναφέρεται στο στοιχείο της διακειμενικότητας δηλαδή της εκκλησιαστικής - θεολογικής γλωσσικής παράδοσης, που ο Γέροντας αναπλάθει δημιουργικά προσθέτοντας προσωπικά υφολογικά στοιχεία της γλώσσας του, με την εναλλαγή ρέουσας δημοτικής και θεολογικών παραθεμάτων από τη γλώσσα των ιερών κειμένων γεγονός που διασώζει την «προφορικότητα» των κειμένων του, με λιτότητα, ακρίβεια, απλότητα, δηλωτικότητα, πάντοτε απέριτη, αλλά διεισδυτική, ανεπιτήδεια αλλά συνταρακτική, αυθόρμητη αλλά αποκαλυπτική. Έτσι αναδύεται μέσα από τα κείμενα του Γέροντος ένας θεολογικός λόγος ως μέγιστη μορφή επικοινωνιακής ελευθερίας και ως έννοια ποιότητας, με επικοινωνιακή ειλικρίνεια και λαχτάρα να επικοινωνήσει με τον ακροατή του, για να μεταδώσει το βίωμα της εν Χριστώ τελειώσεως ως αποκύημα μιας -επιπλέον- ελεύθερης γλωσσικής συνείδησης [579].

Η λέξη και η γλώσσα συνδυάζουν όπως και η ανθρώπινη φύση ένα στοιχείο άυλο, πνευματικό, νοητικό, δηλ. τη σημασία, και ένα στοιχείο υλικό, εξωτερικό που είναι πλην της γραπτής της άρθρωσης και η φωνητική της απεικόνιση [580]. Η φωνή του Γέροντα υπήρξε ένα επιπλέον «αμφίβληστρο» για την εν Χριστώ άγρα ψυχών. Με έντονες εναλλαγές και κλιμακώσεις στην εκφορά της, μυσταγωγικά οδηγούσε στα υψηλά νοήματα των λατρευτικών αναγνώσεων· προσκαλούσε σε θεία μέθεξη κατά την απαγγελία των λειτουργικών ευχών ισορροπώντας την ψυχή μεταξύ του ιερού ενθουσιασμού - αγαλλιάσεως εν Πνεύματι και λυτρωτικής κατανύξεως· μετέδιδε το αίσθημα

της πατρότητος και γεννούσε το αίσθημα της υιότητος στις κατ' ιδίαν εντεύξεις και στην ποικίλη εξατομικευμένη του ποιμαντική · χάριζε την ασφάλεια της παρουσίας , του ενδιαφέροντος , του «πόνου» για τα τέκνα του. Η φωνή του ήταν πάντοτε καθαρή, στεντόρεια και ήρεμη , λιγυρή, όχι «μουσική» , ενίοτε μελαγχολική[581] και διατηρούσε τα χαρακτηριστικά μιας φωνής που το σημαινόμενο υποτάσσεται στο σημαίνον [582].

«...Ο πρακτικός θεολογικός λόγος (εν. του π. Αιμιλιανού) διέπεται υπό των υψηλών δογμάτων της Εκκλησίας, των οποίων η ανάπτυξις επιδιώκεται πάντοτε εις τας ομιλίας του με σαφήνεια και μεθοδικότητα...Επερείδεται δε εμφανώς εις τας βιβλικάς θεοφανείας και αποκαλυπτικές εμπειρίας των πατριαρχών και των ορώντων τον όντως όντα Θεόν δικαίων και προφητών, τας οράσεις των οποίων ερμηνεύει υπό το φως των ελλάμψεων, των ακτίστων ενεργειών, των εν μεταμορφώσει δοξασθέντων οσίων και ασκητών του Αγίου Όρους και των αλλαχού αθλησάντων... Προ πάντων όμως είναι λόγος σύγχρονος , παρακλητικός , παρήγορος, φιλόανθρωπος και ιαματικός των παθών, των οδυνών και των ταλαιπωριών του υπό του άγχους, της μονώσεως και της απροσώπου κοινωνίας καταδυναστευο-μένου ανθρώπου της εποχής μας. Διό και την ταλαιπωρίαν αυτήν της συγχρόνου υπάρξεως, μετά ζωντανής και χαροποιού εκφρά-σεως , προφητική ιλαρότητι, παρηγορεί και παρακαλεί, μεταδίδων ούτως εναργώς εις τους ακροατάς του την ασφάλειαν, την βεβαιότητα , την θαλπωρήν και την δύναμιν του Παρακλήτου...» [583]

[Συνεχίζεται]

[577] Οπ. παρ. Κατηχήσεις τ. 1, Εισαγωγή σ.21.

[578] Οπ.παρ. Κατηχήσεις τ.1, σελ.22.

[579] Οπ. παρ.Κατηχήσεις τ.1 , Είσαγωγικό σημείωμα Γεωργίου Μπαμπινώτη, σ. 11-19

[580] Οπ.παρ., σ. 16

[581] Μοναχού Μωϋσέως αγιορείτου, οπ. παρ. σελ. 444

[582] Οπ. παρ.Κατηχήσεις τ.1 , σελ. 12

[583] Αιμιλιανού Αρχιμ., Κατηχήσεις , τ.1,Εισαγωγή από τις μοναχές του Ι.Κοινοβίου Ορμυλίας , σ. 22-23